

УДК 336.2

М.В. Голуб, Г.В. Ціх, к.е.н., доц.

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

ОСНОВНІ АСПЕКТИ ОПОДАТКУВАННЯ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ

M.V. Holub, G.V. Tsikh Ph. D., Assoc. Prof.

MAIN ASPECTS OF THE SALARY TAXATION

Одними з важливих бюджетоутворюючих податків в вітчизняній практиці є податок з доходів фізичних осіб та військовий збір. Це зумовлено значною роллю податків в процесі перерозподілу доходів фізичних осіб та виконання фіскальної достатності бюджетних надходжень. Саме з допомогою наведених податків відбувається вплив держави на рівень заробітної плати фізичних осіб. Податки виступають соціальними регуляторами при перерозподілі доходів між членами суспільства і при їх сплаті відбувається формування взаємозв'язків платників податків та держави. Питання оподаткування заробітної плати як однієї з видів доходів фізичних осіб є актуальним питанням, що зумовлено його значенням в житті фізичної особи.

Податку з доходів фізичних осіб притаманні певні характеристики: економічна, фінансова, політична та соціальна. Він виконує дві функції: фіскальну та регулюючу. Податок з доходів фізичних осіб має значний вплив на рівень та структуру заробітної плати фізичних осіб, після сплати якого важливим є забезпечення платоспроможності фізичних осіб. Основи оподаткування заробітної плати податком з доходів фізичних осіб визначено ПКУ [1]. Основними елементами механізму оподаткування заробітної плати є платник (податковий агент), об'єкт оподаткування (загальний місячний оподатковуваний дохід, тобто заробітна плата), ставка податку (18%), база оподаткування (чистий оподатковуваний дохід), податковий період (місяць), строк сплати (під час виплати оподаткованого доходу, якщо виплата зарплати відбувається на банківський рахунок). Як видно місячний оподатковуваний дохід зменшується на суму податкової соціальної пільги і в якості бази оподаткування виступає чистий оподатковуваний дохід. В ПКУ чітко вказано категорії фізичних осіб, які мають право за наявності підтверджуючих документів скористатися податковою соціальною пільгою. Розмір податкової соціальної пільги протягом податкового періоду не змінюється. Крім цього, незмінною є також гранична сума заробітної плати, до якої можна застосовувати податкову соціальну пільгу протягом податкового періоду. Дані законодавчі умови є негативними чинниками при оподаткуванні заробітної плати фізичних осіб, оскільки номінальний рівень їх доходів може зростати протягом податкового періоду в результаті підвищення рівня мінімальної заробітної плати.

Поряд з податком з доходів фізичних осіб до оподаткування заробітної плати належить також військовий збір. Механізм оподаткування заробітної плати військовим збором ідентичний до механізму оподаткування податком з доходів фізичних осіб. Відмінністю є те, що нарахування військового збору не передбачає використання податкової соціальної пільги. Фіксована ставка військового збору – 1,5%.

Для забезпечення ефективного механізму оподаткування заробітної плати важливим є використання прогресивної шкали оподаткування, що зменшить нерівномірність розподілу доходів між різними верствами населення, оскільки відбувається нерівномірне податкове навантаження різних верств населення залежно від рівня їх заробітної плати і однакових ставок оподаткування заробітної плати.

Література:

1. Податковий кодекс України № 2755-VI від 02.12.2010 р. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.